

Títol del document:	Procediment de cura d'estoma i cànula de traqueostomia
Tipus de document:	Procediment
Elaborat per:	Direcció de Cures. Institut Català de la Salut
Codi del document:	

Gestió d'aprovació i de modificacions

Número versió	Data de realització	Data de revisió / modificació	Validació per	Data de la propera revisió
Versió núm. 01	10/2018		Direcció de Cures	10/2020
Versió núm. 02				
Versió núm. 03				

1. Definició

Conjunt d'activitats que es porten a terme amb el pacient traqueostomitzat per a la cura i manteniment de la cànula (dispositiu tubular buit i corbat que pot ser de plàstic o d'argent), amb l'objectiu de mantenir l'estoma traqueal obert i permeable, i evitar alteracions dèrmiques i infeccions.

2. Objectiu

- Mantenir la via aèria neta i permeable.
- Mantenir neta la zona periestomal i l'estoma per prevenir infeccions i complicacions dèrmiques.
- Evitar infeccions de l'arbre respiratori.

3. Abast

- Tot professional sanitari que hagi de procedir a realitzar la cura o el canvi de la cànula de traqueostomia.

4. Recursos materials

- Gel hidroalcohòlic
- Guant de nitril o làtex, d'un sol ús, no estèrils
- Guants de nitril o làtex estèrils
- Cura d'estoma o cànula de traqueotomia en pacient sa: mascareta quirúrgica IIR
- Cura d'estoma o cànula de traqueotomia en pacient amb possible exposició a agents biològics que es transmeten per aire (TBC, varicel·la, xarampió, herpes zòster...): FPP3
- Safata
- Gases estèrils
- Talla estèril
- Solució antisèptica
- Camisa de recanvi estèril
- Sèrum fisiològic
- Aigua oxigenada
- Aigua bidestil·lada
- Lubricant hidrosoluble
- Xeringa de 10 cc
- Cinta de fixació (o bena si no tenim cinta)
- Tisoires
- Sistema d'aspiració
- Sondes d'aspiració

5. Procediment

Abans del procediment

- Presentar-se amb nom i categoria professional.
- Informar el pacient i/o família del procediment i la seva finalitat.
- Acomodar el pacient i respectar la seva intimitat en tot moment
- Verificar les indicacions de la tècnica a realitzar.
- Escollir la camisa adequada.

Tècnica de cures de l'estoma traqueal

- Realitzar la desinfecció de les mans amb gel hidroalcohòlic.
- Col·locar-se la mascareta tipus IIR en pacient sa i la mascareta FPP3 en cas de malalties que es transmeten per l'aire.
- Col·locar-se els guants de nitril o làtex, d'un sol ús, no estèrils.
- Fer la higiene de mans.
- Posicionar el pacient en decúbit supí i amb el coll amb lleugera hiperextensió.
- Aspirar les secrecions traqueobronquials per evitar que tossi durant la cura. *Veure procediment d'aspiració de secrecions.*
- Retirar-se els guants no estèrils.
- Preparar el camp estèril.
- Col·locar-se els guants de nitril o làtex, estèrils.
- Retirar les gases i la fixació.

- Mantenir la cànula en el seu lloc per evitar mobilitzacions que puguin produir lesions a l'endoteli traqueal per fricció.
- Netejar l'estoma amb gases i sèrum fisiològic.
- Eixugar la zona amb gases estèrils.
- Desinfectar l'estoma amb gases estèrils i povidona iodada.
- Col·locar les gases doblegades per la meitat al voltant de l'estoma per fer l'oclusió.
- Fixar la cànula al coll del malalt, garantint el pas d'un dit per sota de la bena per tal de no dificultar la circulació/ventilació.
- Rebutjar tot el material empleat en els contenidors de residus corresponents.
- Retirar el guants i desinfectar-se les mans.
- Registrar el procediment i les seves incidències a ECAP.

Tècnica de cures de cànula

- Neteja de la camisa per a posterior ús pel mateix malalt
 - Desinfectar-se les mans.
 - Col·locar-se guant no estèrils, d'un sol ús, de làtex o nitril.
 - Netejar amb una solució d'aigua oxigenada (1/2 de peròxid d'hidrogen + ½ d'aigua bidestil·lada).
 - Esbandir amb aigua bidestil·lada estèril o sèrum fisiològic.
 - Eixugar i tornar a col·locar el malalt.
 - Rebutjar el material en el contenidor adequat.
 - Retirar els guants.
 - Fer la higiene de mans.
- Canvi de la camisa de la cànula
 - Desinfectar-se les mans.
 - Col·locar-se guants estèrils.
 - Aspirar les secrecions traqueobronquials per evitar que tussí durant la cura. Veure procediment d'aspiració de secrecions.
 - Aplicar lubricant en la cànula externa.
 - Tallar o deslligar la subjecció.
 - Retirar la cànula. Informar el pacient que aquest procediment pot provocar tos.
 - Valorar l'estat de la pell de l'estoma.
 - Col·locar la cànula nova.
 - Comprovar-ne la permeabilitat.
 - Fer la subjecció amb la cinta o gasa.
 - Col·locar el protector de gasa per evitar la humitat de la pell.
 - Rebutjar tot el material empleat com a residu del grup II.
 - Retirar-se els guants.
 - Desinfectar-se les mans.
 - Registrar el procediment i les incidències a ECAP.

6. Responsables d'execució

- Infermera que procedeix a realitzar una cura d'estoma o cànula de traqueotomia.

7. Bibliografia

- Manual de procediments d'infermeria. Institut català de la Salut. 2010
- Cànula de traqueotomia: Higiene. Hospital de Bellvitge. 2016
- Procedimiento. Cambio y mantenimiento de cànula de traqueotomia. Hospital Virgen del Rocío. Junio 2012
- Traqueostomia. Tipus de cànules i cures d'infermeria. Hospital germans Trias i Pujol. 06/2014

8. Autoria

- Gemma Calvet. Infermera. Direcció de Cures del Centre Corporatiu de l'ICS
- Silvia Nogales. Infermera. CAP Canovelles

Assessors en prevenció de riscos laborals

- Raquel Marchan. Infermera especialista en Infermeria del Treball de la UBP de Catalunya Central
- Josep M. Roigé. Infermer especialista en Infermeria del Treball de la UBP de DAP Camp de Tarragona
- Marc López. Infermer especialista en Infermeria del Treball de la UBP de Barcelonès Nord i Maresme
- Silvia Sánchez. Infermera especialista en Infermeria del Treball de la UCP del Centre Corporatiu
- M. Carmen Zapater. Infermera especialista en Infermeria del Treball de la UBP de Barcelona Ciutat
- Teresa Catalán. Infermera especialista en Infermeria del Treball de la UBP de Terres de l'Ebre

9. Annexos

- Annex 1. Cura d'estoma i cànula de traqueotomia